

MÁRAI SÁNDOR

Mennyből az angyal

Mennyből az angyal – menj sietve
Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákrol:
Agyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett –
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarországot.

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tábla,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta –
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Agyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekesznek,
Csak orrontják, nyínak, gyanítják
Ennek az éjszakának a titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérlik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérlik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérlik, egyre többen kérlik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –:
Ilyen nagy dolog a Szabadság?

Agyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindíg új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
– A költő, a szamár, s a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik, –

mennyből az angyal

1956
OKTÓBER
23

LÉLEK

AKI ÖNKÉNT EMELKEDTÉL FÖL A KERESZTRE,
KRISZTUS ISTENÜNK, AJÁNDÉKOZD KEGYELMEDET
— A TERÓLAD NEVEZETT ÚJ NÉPEDNEKI
ÖRVENDEZTESS MEG ISTENI ERŐDDEL MINDNYÁJUNKAT,
ÉS SEGÍTS DIADALRA MINDEN MEGTÁMADÓINK ELLEN,
KIK VÉDESZKÖZÜL BÍRJUK A TE BÉKEFEGYVEREDET,
A LEGYŐZHETETLEN CYÓZELMET!

Az eucharisztikus kongresszust megelőző évben, 2019-ben a püspök atyák három írást jelentettek meg, amelyekben elmagyarázzák a kisdetek áldoztatására vonatkozó egyházi tanítás lényegét és annak gyakorlati szempontjait. Folyóiratunkban ezeket tesszük közzé folyamatosan.

Engedjétek hozzám a kicsinyeket!

Ábel püspök katekézise a gyermekáldoztatásról

„Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a véré, nem lesz élet bennetek” (Jn 6,53) – mondta Jézus Kafarnaumban az öt körülvevőknek, akik döbbenet hallgatták. Ezek a szavak most is elgondolkoztatnak minket, akik Krisztus követőinek mondjuk magunkat, mert valóban, ahogy a tanítványok megfogalmazták: „Kemény beszéd” ez (Jn 6,60), mondhatnánk: titokzatos, felfoghatatlan. Egyedül azoknak nem okozhat és nem is okoz nehézséget, akik az életet lényük minden porcikájával érzékelik, jóllehet értelmük még nem, vagy csak alig-alig nyiladozik: a gyermekek. Fogantatásuk óta elárasztja őket Isten Lelkének életet adó szeretete, s világrajövetelük egy újabb lépés az isteni élet felé, aki azonnal meghívja őket magához a keresztség által. Szüleik boldogan, minden elméleti kétség nélkül hozzák őket az élet forrásához, a keresztségben őket körülölelő Krisztushoz. Krisztus Lelke a bérálás pecsétjével a szent nemzet, Krisztus testének tagjaivá avatja őket anélkül, hogy ennek tudatában lennének. Életük ettől kezdve „összes cselekedeteik és szavaik által” Isten felé irányuló, egyre bontakozó folyamat, hogy a Szentháromság „kedvét teljesítve a mennyország gyermekeivé és örököséivé legyenek” – amint a bérálás imájában mondjuk.

Milyen hatalmas ajándéka Istennek, aki mindezt nem a bölcseknek és felnőtteknek nyilatkoztatta ki, hanem a „kicsinyeknek”! (Mt 11,25) Pedig azt gondoljuk, hogy itt csupán az alázatosakról van szó – s nem azokra vonatkozik, akik értelmüket még alig használják. Az Egyház évezredek gyakorlata azonban rációval ezekre az érvekre azzal, hogy csecsemőket merít be a keresztség által Isten üdvösséget hozó titkába, s nem felfogóképességük mértékét veti ilyenkor latba, hanem azt a vágyat, amely szüleik révén az övék is, hiszen teljes lényükkel egyesülnek családjukkal.

Mindez azonban csak a kezdet! Az elvetett magoknak, a kikelt palántának öntözésre, növekedésre, megerősítésre van szüksége, amit hosszú ideig nem nélkülözhet, ha lelkiileg is fejlődni akar. Mert Krisztus nemcsak elindítani akar egy folyamatot, hanem állandóan kísérni és beteljesíteni. „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő véré, nem lesz élet bennetek!” – miért hagynánk, hogy gyermekeink éveken át nélkülözzék ennek az életnek az áldásait?

Talán sokan gondolják, hogy Krisztus teste és vére nem válhat egy kisdetek vagy gyermek hasznára, mert „még nem érti,” mit is kap. Amikor a hitet csupán ismeretekre korlátozzuk – parancsokra, hittudományos fogalmak rendszerére –, el is szegényítjük azt, hiszen a hit egyszerre tartalmazza Isten ajándékozó szeretetét és válaszképpen Istenbe vetett bizalmunkat, amit szavainkkal csak megerősítünk, de szavakkal kimeríteni nem tudunk. Jézus a gyermek szívére keresztesül, hogy nyiladozó értelmére, hogy majd képes legyen ésszel is befogadni, amit Isten mond neki. A szülőbe kapaszkodó gyermek egyúttal az Istenbe kapaszkodó hívő ember példája is, még ha erről csak gesztusai tanúskodnak. „Minket pedig mindnyájunkat, kik egy kenyérben és egy kehelyben részesülünk, egyesíts egymással az egy Szentlélek közöltetésében” – Nagy Szent Bazil liturgiájának papi fohásza arra tanít minket, hogy nem pusztán az értelmünkkel kell felfognunk azt az igazságot, melyet ebben a rövid mondatban felfedezünk, hanem szívünk belsejéből kell, hogy feltörjön a vágy, hogy mindannyian váljunk eggyé Krisztussal és valamennyi keresztény testvérünkkel. Krisztus egyesít bennünket, amikor magunkhoz vesszük őt a szentségben. Az Eucharisziában való részesülés még erősebb fokozza a vágyakozást, hogy egyre közelebb kerüljünk egymáshoz. Ennek a krisztusi közösségnek ugyanúgy részesei a kisdetek is, hiszen őket is egyesíti az egy „Szentlélek közöltetésében” azáltal, hogy ők is részesültek az egy kenyérből és kehelyből.

„Vegyétek a Szentlelket!
Akinek megbocsátjátok
bűneit,
az bocsánatot nyer,
s akinek megtartjátok,
az bűnben marad.”
(Jn 20,21)

A *Teljenek be ajkaink...* himnuszunkban ezt énekeljük: „mert méltattál minket, hogy részesüljünk...” Nagyon fontos szavak ezek: az Isten méltat bennünket, érdemtelen szolgálait, hogy magunkhoz vehessük Krisztust. Ha ez így van, akkor mi hogyan mondhatjuk egy ártatlan, tiszta lelkű gyermeknek, hogy nem részesülhet benne? Az ókeresztény egyházatyák írásai – ahogyan az előző katekézisen Atanáz püspök atya gondosan bemutatta – egyértelműen alátámasztják, hogy Egyházunkban ősi hagyomány a gyermekek áldoztatása. Ez az idők során sajnos eltűnt a magyarországi görögkatolikus gyakorlatból is. Hála Istennek, napjainkban újra egyre inkább a liturgikus életünk részévé kezd válni. Visszaállítása számunkra is a Szentšék által előírt feladat, és egyben lehetőség, amely a keresztény életünkben megjelenő kegyelmi gazdagodást jelenti.

A lelkipásztorkodás legfőbb szabálya, hogy a ránk bízottakat elvezessük az üdvösségre. Ebből a szempontból kell megvizsgálnunk, milyen előnyökkel és nehézségekkel járhat a kisdedek áldoztatása. Nyilvánvaló, hogy hosszú idő óta kialakult szokásaink, nevezetesen az elsőáldozás és az azt megelőző gyónás gyakorlata számos megoldandó problémát vet fel, melyeket nem lehet lekicsinyelni, félvállról venni, még inkább tudomást sem venni róluk. Ezeket a szempontokat vizsgáljuk most meg részletesen.

Kiket is érint és gazdagít a kisdedáldoztatás?

Először is magukat a gyermekeket. Elsősorban ne pedagógiai elméletekbe kapaszkodjunk, hanem Üdvözítőnk életet adó szavaiba, melyek „*Lélek és élet*” (Jn 6,63). Az előbb elmondottak olyan utat nyitnak meg a gyermek előtt, amely folyamatosan Krisztus jelenlétében tárul fel, s ebben szülei is részt vesznek. Szomorú tapasztalat, hogy az elsőáldozás egy időre összefoghatja ugyan a gyermekeket, de hamar „leáldoznak,” nem tapasztalva meg a rendszeres áldozás áldásait. Mert ne feledjük, hogy Krisztus teste és vére abból a szempontból is élet, hogy alakítja a mi életünket, és jelen esetben elsősorban a gyermekeink életét! Ha a gyermekek kezdettől fogva részesülnek az Eucharisziában, akkor számukra természetessé válik mind a vasárnap szentáldozással történő megszentelése, mind az, hogy szüleikkel egy kegyelmi közösséget alkotnak, amely számukra a közös áldozásban válik leginkább meg tapasztalhatóvá. „*Ízleljétek és lássátok, milyen édes az Úr*” – fizikailag is! (Fontos, hogy a Szent Vérhez édes bort használjunk, amellyel „megkedveltethetjük” az áldozást, és ezzel is felébresztjük a vágyat a következő Eucharisziára. Csecsemőkorban ez még fontosabb, hiszen ők eleinte csak egy-két csepp Szent Vérben részesülnek.) A tapasztalat azt mutatja, hogy a csecsemőkortól rendszeresen szentáldozáshoz járuló gyermekek jobban ragaszkodnak szertartásainkhoz, felnőttkorban is hűségesebbek Egyházunkhoz.

Másodszor a szülőket. A gyermekek élete szorosan összekapcsolódik a szülők életével, a szülők példája követendő minta a gyermekek számára, ezért nagy felelősség a szülők részéről, hogy milyen példát mutatnak gyermekeiknek, elsősorban az Istennel való kapcsolatukról. A gyermekek érdeklődő tekintete motiválja a szülőket is, hogy jó példával járjanak elől a lelki készülletben, az imádságban, a templomba járásban, a bűnbánattartásban, böjtben és még sorolhatnánk azokat a mozzanatokot, amelyek a szentáldozás részét képezik.

A szülők ne csak erkölcsi magatartásváltozást várjanak el gyermekeiktől (hogy jobb eredményeket érjenek el az iskolában, szorgalmasabbak legyenek otthon, engedelmeskedjenek a szülői elvárásoknak, stb.), hanem lelki érzékenységük kibontakozását is! Így idővel észreveszik majd a Lélek működését bennük, aki ezáltal sajátos adottságaikat kezdi

kibontakoztatni – vagyis formálja, táplálja „karizmáikat”. A szülő személyiségét a gyermekkel együtt az Eucharisziában nyújtott isteni élet belülről alakítja, hogy hasonlóvá váljanak Krisztushoz.

Harmadsorban, de nem utoljára, bennünket, papokat és a közösségeinket. Nekünk, papoknak is lelkileg nyitnunk kell és erősödnünk az Egyház ősi hagyományainak megismerésében és befogadásában. Új ismereteket kell szereznünk, és azokat meg is kell élnünk. Azon kell fáradoznunk, hogy felkészülten tudjuk a ránk bízott híveket vezetni, erősíteni. Formálnunk kell a liturgikus szemléletet, erősíteni az összetartozást, ápolni és gondozni a különböző generációk közti megértést, melyektől mindannyian csak többek és lelkileg erősebbek leszünk. A közösségeink ezáltal örülhetnek gyermekeinknek, hogy van „utánpótlás,” vannak, akik nyomdokaikba lépnek, még ha a mai kor gyermekei nem is azonos fegyvellemmel viselkednek a templomban, de a közös áldozás közelebb hozza őket egymáshoz. Ennek a krisztusi közösségnek részesei a kisdedek is, hiszen őket is egyesíti az egy „*Szentlélek közöltetése*” által, hogy ők is részesülhetnek az Eucharisziában. Ez a szép, ősi hagyomány ma is aktuális, amely pozitív hatással van a lélekre, de nemcsak a gyermekére, hanem egész családjára, sőt egyházközösségére – és a papjára is. Mert az Eucharisztia gyógyszer, és hiszünk annak életadó erejében! „*Aki eszi az én Testemet és issza az én Véretem, bennem marad s én őbenne!*” (Jn 6,56). Így egész közösségünkre igazak Üdvözítőnk szavai: „*Aki engem eszik, élni fog általam*” (Jn 6,57).

Milyen lelkipásztori nehézségek és megoldandó feladatok állnak előttünk?

A kialakulófélben lévő különböző gyakorlatok találkozása:

1. A megkeresztelt, de szentáldozásban nem részesült gyermekek továbbra is csak a megfelelő felkészítés után részesülhetnek az Eucharisziában. Idetartoznak azok a gyermekek is, akik meg lettek keresztelve, bérmálva és áldoztatva, de aztán a templomtól és az Egyháztól eltávolodtak. Ezeknek a gyermekeknek az esetében beszélünk felkészítésről az első gyónásra és első- vagy ünnepélyes áldozásról.
2. Megkeresztelt, megbérmált és egyben szentáldozásban részesült gyermekek, akik éveken át, ahogyan növekedtek, rendszeresen jártak (szüleikkel együtt) szentáldozáshoz, és elérték értelmük használatát, vagy tetteikért már felelősséget tudnak vállalni, a lelkiatyá vagy az illetékes parókus atya bölcs megítélése szerint, valamint a szülők egyetértésével részesülhetnek a bűnbánat szentségében is.

Erre valóban föl kell készíteni gyermekeinket, s ez elsősorban a szülők feladata (lenne), már akkortól fogva, amikor megtanítják őket, mint jelent: bocsánatot kérni.

3. A csecsemőáldoztatással kapcsolatban törekednünk kell a helyes párbeszéd kialakítására a római katolikus testvérekkel, hiszen kölcsönösen tiszteletben tartjuk egymás hagyományait. Tudatosítanunk kell magunkban, hogy a görögkatolikus csecsemőket nem lehet megáldoztatni a római katolikus rítus szerint. Ennek több oka is van, például a római katolikus lelkipásztori gyakorlatban nincs megfelelő liturgikus eszköz ahhoz, hogy a csecsemő a Szent Vérben részesüljön (nem használnak áldoztatókanalat), valamint az áldoztatás többnyire egy szín alatt a Szent Testtel történik. A római katolikus egyházban nincs gyakorlatban a csecsemőáldoztatás, a gyermekek csak az elsőáldozást követően járulhatnak rendszeres szentáldozáshoz, ezt tiszteletben tartva a görögkatolikus gyermekek is csak akkor járulhatnak római rítus szerint áldozáshoz, ha már elvégezték első szentgyónásukat vagy voltak elsőáldozók. Mivel a római katolikus testvérek többsége nem ismeri bizánci hagyományainkat, ezért nagyon nagy odafigyeléssel kell lennünk irántuk, nehogy félreértést, zavart vagy megbotránkozást váltsunk ki a csecsemőáldoztatással. Hasonló okok miatt a római katolikus csecsemőket sem lehet megáldoztatni a görögkatolikus rítusnak megfelelően, csak miután már saját rítusuk szerint elsőáldozáshoz járultak.
4. A református testvérekkel nem vagyunk eucharisztikus közösségben, ezért úrvacsorában nem részesülhetnek görögkatolikus híveink és gyermekeink.

Hogyan tekintsünk az elsőáldozásra?

Ez a tiszteletre méltó szokásunk az Eucharisztia ünnepélyességét volt hivatott kidomborítani. Biztos, hogy egy-egy életkori küszöbnél hatásos lehet olyan liturgikus cselekmények kiemelése, amelyek tudatosítják a felnövekvő gyermekeknél, hogy mennyire tudnak aktív módon is bekapcsolódni a szent cselekménybe.

Ahol többségben vannak azok, akik keresztségükkor vagy kissé később még nem áldoztak, és velük együtt vannak olyanok is, akik már korábban is részesültek az Eucharishtiában, és megtartjuk a jelenlegi ünnepélyes „elsőáldozást” ott a hangsúly mindenképp arra az ünnepélyességre essék, ami különben minden liturgia elengedhetetlen sajátja: vagyis hogy minden liturgián ugyanilyen magasztos módon vesszük magunkhoz Krisztust, erre készülünk kell, s csupán azért „első” ez az alkalom, mert utána számtalan ilyen követi.

A csecsemőáldoztatás miatt egyesekben felmerülhet az elsőáldozás ünnepélyes légkörének elvesztésétől való félelem. A környékbeli görögkatolikus egyházaink és eddigi saját tapasztalataink alapján ki-

mondhatjuk, hogy az ünnepélyesség nem veszít a fényéből. Épp ellenkezőleg: az Eucharisztia első szentgyónás utáni ünnepélyes vételével a gyermekek újból átérzik a magasztos érzést az újbóli áldozással.

A görögkatolikus csecsemőket megáldoztathatjuk közvetlenül a keresztes szertartása keretében, vagy az azt követő első ünnepen vagy vasárnap.

Milyen legyen az „első gyónás”?

Széteső társadalmunkban még nagyobb probléma a gyónás helytelen gyakorlata, a bűnbánat és a bűnbevallás nem tisztázott felfogása, a helyes büntudat kialakítása és formálása. Jól ismerjük a feltámadt Krisztus békességét adó szavait: *„Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.” (Jn 20,21)* Fontos, hogy ez a békességüzenet eljusson a hívők tudatáig, és nem a helytelen, csupán törvényeket adó istenkép éljen bennük, és így sokkal inkább gyógyulást keressenek és találjanak a gyónásban. Napjainkban sajnos sokakban megrendült a pap mint Isten szolgája iránti bizalom is, mondván, hogy „ő is ember”. Arra kell törekednünk, hogy megértő kapcsolat alakuljon ki pap és hívő között, hogy az emberek megértsék, milyen segítséget akar és tud nyújtani Isten a bűnbánat szentsége által. Ez a folyamat azonban nem kezdhető elég korán. Különösen ma, amikor a családok jelentős része szétszakad, csonkává válik, hiányzik az apai tekintély, amely különösen pozitív szerepet játszhat az isteni tekintélyt szeretettel gyakorló pap személyében. Ha a papnak alkalomadtán lehetősége nyílik baráti, „atyai” beszélgetésre a kisgyermekkel, már azelőtt, hogy először gyónásban részesülnek, feloldódhat bennük a gátlás, hogy saját, gyermeki problémáikról büntetéstől való félelem nélkül, őszintén tudjanak beszélni. Ha a gyermekek eleinte nem is tudnak pontos különbséget tenni az egyes tettek súlya között, a legfontosabb az, hogy átérezzék, mi fáj nekik a legjobban, mi bántja, nyomasztja lelküket, s ennek felismerésében és feloldásában a paptól kapjanak megértő segítséget, mert mindez hat majd a későbbi gyónásaikra is.

Ezek mind olyan feladatok, amelyeket meg kell tanulnunk helyesen kezelni, de semmiféleképpen nem tántoríthatnak el bennünket az előttünk álló lehetőségek megvalósításától. Mindehhez nagyon sok türelemre, megértésre, odafigyelésre lesz szükségünk.

Összevetve a mai – még kialakulóban lévő – gyakorlatunkat a csecsemőáldoztatás ősi rendjével, a következőket állapíthatjuk meg: Nem is kell nekünk, embereknek arra vállalkoznunk, hogy a *„kimondhatatlan, kifürkészhetetlen, láthatatlan, megfoghatatlan, örök és változhatatlan Isten” (Aranyszájú Szent János liturgiája)* szeretetét próbáljuk meg célzottan irányítani vagy korlátozni. Ha mégis kísérletet tennénk az isteni szeretet emberi irányítására, akkor az első emberhez hasonlóan nagyon hamar elveszítenénk boldogságunkat, mert onnantól fogva már nem Isten egyengetné utunkat az üdvösség felé, hanem mi magunk.

Püspöktársaimmal együtt én is szeretettel kérem a főtisztelendő pap testvérek és híveink megértését, türelmét és jó szándékú együttműködését, hogy hazai görögkatolikus egyházunk ezen a téren is tovább fejlődhessen, s minél több gyermek részesülhessen Krisztus Urunk életadó testében és vérében.

Nyíregyháza, 2019. június 19.

Imádsággal: +Ábel

ISTEN ORSZÁGA NEM SZOCIOLÓGIA

Poznań érseke szerint korábban vallásos gondolatokat kényszerítettek az emberekre, ma egy olyan kultúrát, ahol az élet célja az élvezet, és az egyén szabad akaratából rabszolgává válik.

STANISŁAW GADECKI TÖBBEK KÖZÖTT A KOMPROMISSZUM NÉLKÜLI, A TÁRSADALMAT, A POLITIKÁT ÉS AZ EGYHÁZAT ÉRINTŐ INTERJÚJNAK HATÁSÁRA VÁLT ELISMERTTÉ. POZNAŃ ÉRSEKE ELLENEZ MINDENT, AMI A VILÁGIASSÁGRÓL SZÓL, ÉS ARRA BÁTORÍT MINKET, HOGY NE A MŰLŐ POLITIKAI, IDEOLÓGIAI NÉZETEKNEK FELELJÜNK MEG, HANEM EGYEDÜL KRISZTUSNAK.

A POLITIKA MEGOSZT, A HIT EGYESÍT

„Az Egyháznak vissza kell térnie identitásához. Nem szabad átvennie a világias lelkületet. Sokszor azt hisszük, hogy a kultúra, amelyben élünk, rendíthetetlen, halhatatlan, soha nem fog megváltozni. (...) A történelem ura Isten, nem pedig a hatalmasnak tűnő vezetők. A rendszereket kell relativizálni, nem az Egyházat. Ha azt hisszük, hogy a politikai rendszerek rendíthetetlenek, halhatatlanok, az Egyház meggyengül” – hívta fel a figyelmünket. Rávilágított arra, hogyha egységben vagyunk, a politikusoknak nehezebb lerombolniuk a vallások közti békét. „A politika megoszt, mi pedig igyekszünk egyesíteni a vallásos embereket, és szeretnénk biztosítani a más vallásúakat, hogy biztonságban élhetnek nálunk, kibontakoztathatják kultúrájukat.”

SZABAD AKARATBÓL RABSZOLGÁVÁ VÁLNI

Mint mondja, az Egyház nehéz idöket él; hogy a létezését fenntarthassa, szinte le kell mondania az identitásáról. Nagy a nyomás, hogy minden elfogadható, csak a kereszténység nem.

„A mai világ problémája, hogy óriási változás történt. Néhány évtizeddel ezelőtt még szinte rá akarták kényszeríteni az emberekre a vallásos gondolatokat, ma pedig egy másfajta kultúrát erőltetnek rájuk oly módon, hogy ők maguk vágyjanak rá. Az élet célja az élvezet lett, minden efelé halad, így pedig az ember szabad akaratából válik rabszolgává, nem is kell azzá tenni.”

AZ EGYHÁZ ÉL

Stanisław Gądecki arra is törekszik, hogy előmozdítsa a zsidósággal való párbeszédet. „A zsidóságban fontos szerepe van az emlékezetnek; a keresztény emlékezetnek is meg kell találnia a maga helyét” – nyilatkozta Poznań érseke. Több mint húsz éve bevezették a zsidóság napját az ökumenikus imahét előtti napra, nemrég pedig az iszlám napját az imahétet követő napra.

2016-ban a lengyel karitással együttműködve csatlakozott a „Családtól családig” programba, amelyben a lengyel püspökség több mint 1100

szíriai családról gondoskodott. Gądecki érsek személyesen is ellátogatott Szíriába. A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kapcsán pedig a következőket mondta: „A kongresszus az Egyház legfontosabb elemét akarja felmutatni. Az Egyház akkor létezik, ha létezik az Eucharisztia: a legfontosabb ez a sok ezer téma közül, amiről tanácskozást lehetne szervezni. A kongresszus megszervezése azt is jelenti, hogy az Egyház él. (...) A politika a szociológiára épít, és sokszor az Egyház is. Pedig Isten országa nem szociológia.”

Forrás: **NEK**

FÜLÖP METROPOLITA

JÉZUS-IMA A LITURGIÁBAN

Bizonyára sokan olvasták *A zarándok elbeszélései* című kis könyvecskét. Talán ez volt az első magyar nyelven elérhető írás, amely a Jézus-imáról szól. A zarándok keresi az útját-módját, hogyan lehet szüntelenül imádkozni, és az öreg sztarec előbb élőként, majd holtában is tanácsaival segíti, hogyan mondja a Jézus-imát. Ebben a törekvésében a buzgó zarándok fokozatosan növeli a fohászok számát, a vége felé eléri, hogy már napjában húsz-harmincezerszer el tudja mondani. Ebből sokan arra következtettek, hogy a szüntelen imádság az egyre többször mondott Jézus-ima gyakorlásával elsajátítható. Ez azonban tévedés. A szüntelen ima nem képesség, amely szorgalmas gyakorlással megtanulható. Pontosan ebben különbözik a távol-keleti meditációktól. Ott annál jobban megy a dolog, minél jobban megtanulja az ember, azaz minél tökéletesebben végzi a meditációs gyakorlatokat, annál magasabb szintre jut az elragadtatásban. A szüntelen ima nem ilyen könnyen adja meg magát. Az nem szerezhető meg elszántsággal, kitartással, gyakorlással, csak egyedül aláztat. Ha kéri az ember.

Egy másik hasonló tévedés a jóra törekvésben, ha valaki úgy akar szentté válni, hogy azt gyakorolja. Még nem vagyok szent, de úgy viselkedem, mintha már az lennék. Ez önmagában igen nemes törekvés, hisz sok szép és értékes cselekedet születik belőle: „igaz, hogy magamban önző vagyok, de kifelé önzetlennek mutatom magam”; „igaz, hogy belülről haragszom, de kifelé azt mutatom, hogy béke van bennem.” Mégis, ez inkább veszélyes, mint helyes út.

Természetesen nagyon helyes törekvés az önzetlenségre annak az elvnek a követése, hogy „ha kettőnk közül valamelyikünknek a rövidebbet kell húznia, nekem kell lennem.” Ha a tetteimet ehhez igazítom, akkor már megvalósítottam az evangélium arany szabályát: „Amit akarsz, hogy neked tegyenek az emberek, te is azt tedd nekik.” Nem árt azonban tudnunk, hogy ezt a tanítást csaknem minden kultúra bölcsességi irodalma ismeri. Megtalálható egy óegyiptomi szövegben (Kr. e. 19. sz.), a buddhizmusban (Kr. e. 7. sz.), ezt tanította Konfuciusz (Kr. e. 6. sz.) és Plátón (Kr. e. 4. sz.),

a sintoizmus (Kr. e. 5. sz.), a taoizmus (Kr. e. 4. sz.), a brahmanizmus (Kr. e. 1. sz.), olvasható a Bhagavad-gítában (Kr. e. 4. sz.) és az iszlám bölcseknél is (Kr. u. 13. sz.). Ez tehát önmagában még nem keresztény sajátosság. Ha csupán ezt az elvet tesszük tetteink alapjává, ettől még nem leszünk szentek. Igen elterjedt az a morális törekvés is, hogy a begyakorolt jó cselekedetek erényekké váljanak.

Meg kell azonban értenünk, hogy a szentség nem jó magaviselet, amit be kell gyakorolni. A szentség nem emberi produktum, hanem isteni ajándék. Nem begyakorolni kell, hanem kérni. Nem az én munkám gyümölcse, hanem Isten ajándéka. Nyilván törekedni kell rá, de elsősorban imádsággal és csak másodsorban cselekedetekkel. Sokszor, amikor a cselekedetekre figyelünk, akkor az imádság csak mellékvágány marad, hogy azon keresztül megfelelő lelki műnációt kapjunk a kitűzött cselekedetekhez. A keleti atyák nem ezt tanítják. Az ima nem kísérőjelensége a cselekedeteknek, hanem forrása. Az a jó cselekedet, ami nem imádságból fakad, nem az üdvösségre vezet. Az a törekvés, amely nem Istenre irányul, hanem emberi célokra, az nem fog kegyelmet közvetíteni. Az ember célja nem a jó cselekedetek gyűjtése, hanem az átistenülés. Az imádság nem azért fontos, hogy segítse az életemet, hanem azért élek, hogy az imádságban egyre közelebb jussak az Istenhez, az általa kapott isteni élet egyre erőteljesebb, egyre előbb legyen bennem.

A Jézus-ima önként áradó folyama sem begyakorlás eredménye, hanem Isten ajándéka. Akkor és annak adja, amikor és akinek ő akarja. Kérni, persze, lehet, sőt, érdemes is. Mert a kéréssel már eleve megnyitom magam arra, hogy megkapjam ezt az ajándékot. De van, akinek kérés nélkül is megadja, s van, aki éveken át kéri, neki mégsem adja. Ez az ő dolga. Bizzuk rá!

Mindenesetre igen rossz út az, ha az ember úgy gondolja, hogy ha eleget gyakorolja, akkor elérheti ezt a célt. Az említett zarándok kicsit ezt készíti, hogy egyre növelve a naponta elmondott fohászok számát, lassan elérhető a Jézus-ima szüntelen mondása. A cél, a célkitűzés természetesen helyes, de az útját, módját

is helyesen kell megtalálnunk. Ez is egyik oka, egyébként, hogy lelkiatya nélkül nem szabad belevágni.

A Jézus-ima a liturgiában sem a begyakorolt mondáson múlik. Nem arról van szó, hogy miközben folyik a liturgia, aközben én mellékesen tudjam mondani a Jézus-imát. Sőt, a Jézus-ima lényege nem is az, hogy tudjam folyamatosan mondani a Jézus-imát. Nem az út a cél, hanem a cél vezet az úton. A Jézus-imának a gyümölcse a tét, nem pedig annak mechanizmusa. Amit a Jézus-ima nyújt, arra kell törekednem, nem pedig a folyamat elsajátítására, tökéletesítésére. Mintha az asztalos inast arra tanítanák csupán, hogy minél ügyesebben tudjon faragni, fát munkálni, nem pedig arra, hogy mestermunka kerüljön ki a keze alól.

Mi tehát a mestermunka? Mi a Jézus-ima gyümölcse? A szív imádsága. A szív állapota.

A rossz gyakorlat kifejezetten félrevezethet. Ha csak arra figyel a buzgó lélek, hogy folyamatosan mondja a Jézus-imát, akkor ennek nagy veszélye, hogy valójában nem a liturgiára figyel, hanem a saját gyakorlatára. Mire kell figyelnünk a liturgián? Mire kell figyelnünk a Jézus-ima során? Ezek nem jó kérdések. Ha viszont úgy tesszük föl, hogy kire kell figyelnünk, akkor máris nyilvánvaló a válasz. De hogy ezt is hogyan, hogyan figyeljünk az Úrra, erre már egyáltalán nem egyszerű válaszolni.

Pedig valójában ez a kérdés. Erről szól minden lelki tanítás, minden lelki könyv, amelyből ma már, hála Istennek, számtalan található és elérhető. Ezek közül mind más és más úton közelíti meg a kérdést. Mindegyik csak taná-

csokat, szempontokat ad, esetleg példát, jó és rossz gyakorlatot. A választ, az utat kinek-kinek magának kell megtalálnia – a Lélek vezetésével.

Mi a szerepe, hol van a helye tehát a Jézus-imának a liturgiában? Ugyanott, ahol minden imádságnak: a szívben. A Jézus-ima eredménye a szív fölhevülése. De nem ugyanezt hozza a liturgia is? A templomi imádságnál az a könnyebbség, hogy az angyalok is segítenek énekünkkel, a jelen lévő szentek is besegítenek lángoló, már beteljesedett hitünkkel, az egész egyház teljes arzenáljával rendelkezésre áll, hogy az én imámat segítse, hevítse, hogy beinduljon a szívem, és forró lángolásával a tömjénfüsttel együtt az Úr színe elé emelkedjék. A liturgiának egészen más az eszközkészlete, mint a Jézus-imának, mégis ugyanoda visz: az égbe. Fölemel a mennyi dicsőségbe, elvisz a mennyi trónus elé, bevon a szentháromságos szeretetközösségbe, leültet a mennyi lakomához.

Mit tesz, mit hoz a Jézus-ima? Vajon máshová visz, máshová emel? Más élményben részesít? Szó sincs róla, hisz egy a hit, egy a keresztség, és meghívásunk is egy reményre szól (vö. Ef 4,4–5). Nincs más név, amelyben üdvözülhetnénk. A liturgiában fölhangzó név ugyanaz, mint a Jézus-imában oly sokszor emlegetett név. E névre hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban (Fil 2,10). Ez a mondat szépen összekapcsolja a kettőt, a Jézus nevet emlegető hódolatot és a kozmikus liturgiát, amikor mindenki tudja a maga dolgát, különösebb hoppmesteri utasítások nélkül rendre zeng az Isten-dicséret. A liturgiában is Jézus neve a fúga alaphangja. Vannak rítusok, ahol ez egészen kézzelfogható. Ilyen például a kopt liturgia, ahol egy egészen hosszú kánon épül rá Jézus nevére, különböző jelzőkkel felruházva éneklük a Jézus nevet. Nyilván nem véletlen, hogy épp a szeretesség és a Jézus-

ima kialakulásának szülőföldjén, Egyiptomban ennyire hangsúlyos ez.

De ne gondoljuk, hogy mi távol lennénk ettől. A mi liturgiánkat is át- meg átszövi a Jézus-ima. A legfőbb imádságot, magát az anafórát is Jézus nevében mondjuk az Atyához. A liturgia, az Egyház imádsága Jézus nevében mondott hatalmas imaáradat. Amikor helyesen imádkozunk, akkor Jézus nevében imádkozunk. Bármit kértek a nevemben – mondja Jézus –, Mennyei Atyám megadja nektek. A helyes imádság tehát a Jézus nevében mondott imádság. Ilyen a Miatyánk, amikor igyekszünk úgy megszólítani a Mennyei Atyát, ahogy azt Jézus tette. Ő volt az első, aki apukának tudta szólítani a félelmetes Teremtőt, de az ő nyomdokait követve ezt tehetjük most már mi is. A Miatyánk a legkiemeltebb, Jézus nevében mondott ima.

Amikor pedig kifejezetten ki is mondjuk Jézus nevét, akkor ezt a Jézus nevében mondandó imánkat fejlesztjük, tökéletesítjük. A Jézus-ima egyre inkább hozzásegít minket ahhoz, hogy helyesen imádkozunk. Ne csak a magunk nevében, hanem az ő nevében.

Talán kezdjük érteni, hogy a Jézus-ima lényege sem az, hogy a JÉZUS nevet minél többször kimondjuk, hanem hogy Jézus lelkületére formálódjunk, egyre inkább úgy tudjunk imádkozni, mint ő.

Amikor Jézus földi működése során az éjszakákat, a hajnalokat Isten imáadásában töltötte, akkor vajon mit imádkozhatott? Talán zsolta-zsolta, talán mondta az akkori zsidó imákat? Persze, nem tudom, de én nem nagyon hiszem. Valószínű, neki nem volt különösebben szüksége emberi szavakra, hogy társalogjon az Atyával. Neki elég volt a lét, a jelenlét, az együttlét. Minden bizonnyal az Atyát csöndben, emberi szavak és eszközök nélkül imáda.

Ebbe kóstolunk bele, ezt akarjuk mi is megtanulni a Jézus-imán keresztül.

Uram, Jézus Krisztus, könyörülj rajtam. Kyrie, Iszosz Khriszte, eleiszon me.

Ezt a római liturgiában is mondjuk, de a bizánci liturgiában még többször, szinte számolás nélkül, illetve néha pontos számszerűséggel meghatározott módon mondjuk ezt: Kyrie, eleiszon. Ez a sokszoros ismétlés nyilván nem arra irányul, hogy minél többször hangozzék el ez a két szó. Itt értik félre néha a zárándok elbeszélései tanulságát is. Nem attól szebb a liturgia, minél többször hangzik el benne a Kyrie eleiszon. Persze, kicsit ez is igaz. Például a Szent Kereszt fölmagasztalásának ünnepe ebben a csúcspont: a megszokottakon túl még ötszázszor énekeljük! De ekkor sem versenyt imádkozunk. Mégsem a számadat a fontos, hanem az, amit készítesz, amit hoz, amit eredményez. A Kréti nagy kánonban a több mint 300-szor elmondott „Könyörülj rajtam...” ki-egészül még a metániákkal (meghajlásokkal, földre borulásokkal) is. Ez is azt szolgálja, hogy a szívünk minél teljesebben legyen benne az imában, hogy legyen ott jelen. A Jézus-ima a jelenlét imája. Ebben kell előrehaladnom. Erre kell törekednem. Minél inkább legyek benne jelen. Minél inkább adjam bele magam. Néha a liturgián azzal adom bele magam, hogy figyelek a szebbnél szebb szövegekre, néha inkább a dallamra, néha épp arra, hogy mikor kell a tömjénszemeket a szénre tennem, kinek mikor mi jut. De a lényeg az odaadás, a beleadás, a teljes, minél teljesebb jelenlét. Ugyanúgy, mint a Jézus-imában.

Hol a helye a Jézus-imának a liturgiában? Azért nem lehet erre válaszolni, mert a kettő együtt van, sőt, a kettő egy. Hol a helye a lélegzetvételnek a levegőben? Nem lehet rá válaszolni. A liturgia lélegzetvétele a Jézus-ima. Ha nem is minden egyes esetben a jól ismert fohász, mégis, mivel minden egyes szavunkat Jézus nevében kell kiejtenünk, akkor is a Jézus-imát mondjuk, amikor nem. A liturgia a Jézus-ima szülőhelye, virágkertje, beteljesítője. Lehet azon kívül is mondani, de függetlenül tőle sohasem. A Jézus-ima csak az Egyházban értelmezhető. A belső szobába zárkózott imádkozó is az Egyházhoz kapcsolódik, amikor mondja a Jézus-imát. A szentek sohasem hagyják magára az imádkozót, mindig segítségére vannak. A liturgiában talán jobban érezhető a jelenlétük, de ugyanők ott vannak a legrejtettebb imában is. Persze, a szentek csak közvetítik az isteni jelenlétet. A Jézus-ima az Atya megszólítása a Szentlélekben. Családtagnak érezhetem magam. Az isteni Szentháromságban és a szentek közösségében, az Egyházban. Ezért a befogadásért ujjong a szívem mind a liturgiában, mind a Jézus-imában.

LEGEZA JÓZSEF

Az Istenszülő oltalmának ünnepén

Könnyező Szűzanyánk, alázattal menekülünk erős oltalmad alá, légy védelmünk. Könyeidre kérünk, eszközöld ki számunkra bűneink bocsánatát. Nyerd meg mindannyiunknak Szent Fiad áldását. Enyhítsd szenvedéseinket, gyógyítsd betegségeinket, vigasztalj szomorúságunkban, segíts az éretnyes életre, vezess végül a mennybe, hogy Szent Fiaddal együtt örökre örvezzhessünk.

Kedves Testvérek! Van-e fontosabb annál, hogy bűneink bocsánatot nyerjenek, szenvedéseink enyhüljenek, betegségeink meggyógyuljanak, szomorúságunkban megvigasztalódjunk? Van-e annál fontosabb, hogy éretnyes életre jussunk, és végül megérkezzünk a mennybe? Ezeket kérjük ezen a szent napon és helyen a Szűzanyától és általa Szent Fiától. Őt kérjük, mert általa lett emberré az Isten. Szeretjük azért is a Szűzanyát, mert ő egyértelmű választ adott az Istennek.

Mi mindig a magunk álmát kergetjük. Nem engedjük, hogy mások beleszóljanak az életünkbe. Mária ezzel ellentétben így szólt: „legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,18). Ez az ő jelmondata: legyen meg a te akaratod. Nem kezd magyarázkodni, hogy másként képzelte el a jövőt, nem mondja azt az isteni küldöttnek, hogy hagyja békén. Engedi, hogy Isten döntsön saját élete felől. Ezt kellene megtanulni tőle. Elfogadni, ha életünk nem úgy alakul, ahogy azt mi elképzeltük, és abban is megtalálni az örömet. Ahogy Arany János írta: „az útfélen itt-ott, / Egy kis virág nekem nyitott...” Minden út szélén vannak ilyen kis virágok, amelyek mindig adnak boldogságot.

Szeretjük a Szűzanyát a figyelmességéért is. A pásztorok szavait szívébe rejtette. Milyen bölcs dolog volt tőle, hogy nem felejtette el azokat a szavakat, és Gábor angyal szavait is szívébe fogadta. Mi is rejsük szívébe azokat a szavakat, amelyeket Isten sugall és gyakran az embereken keresztül is üzen. Ezek gazdagítanak bennünket.

Szeretjük az Istenszülőt az alázatáért is. Soha sem akar előtérbe kerülni. Nem hivalkodik gyermekével. Nem büszkélkedik azzal, hogy lám, ő kinek az édesanyja. Hagyja, hogy tanítson a Fia. Az ikonokon is a karjával mindig rámutat: Krisztus a legfontosabb. Őt hallgassátok.

Szeretjük Máriát a kitartásáért is. Ő a föld legerősebb asszonya. Amikor rászakad az ég, amikor Fiát megkínözva viszik a vesztőhelyre, amikor sorra szöknek el a legkitartóbb tanítványai is, ez az édesanya vonzolja magát szemé fénye után. Nem átkozódik, nem kiabál az égre szemrehányó szavakat. Megy Jézusa után. Bárcsak mi is minden fájdalmat, szenvedést, kárvallást csendesesen tudnánk elviselni, tudván azt, hogy Isten nem fizet érdemünk szerint, hanem a büntetésben is megmutatja irgalmasságát, és mint szeretett gyermekét, kegyesen megdorgál. Kegyesen megdorgál, hogy a világ csábításai, hiúságai magával ne ragadjanak.

Lehetne még folytatni, de így áll előttünk ez az asszony, aki elé kiöntjük most imádságunkat, és aki közbenjár értünk, mert sohasem lehetett hallani, hogy ő valakit magára hagyott volna, aki oltalmát és segítségét kérte. E bizalomtól lelkesítve sietünk hozzá, és sóhajtvá állunk színe elé, mi, szegény bűnösök.

Máriát ünnepelni azt jelenti, hogy igent mondunk az imádságra, igent mondunk az Istennek. Igent mondunk saját élethivatásunkra, házastársunkra, gyerekeinkre, a gyermekáldásra, és igent a szenvedésre is. Ha egyre több Isten felé kitárt szívű ember és család élne a környezetünkben, más lenne a társadalmunk, és más volna ez a világ is.

A meneológion azt írja, hogy a mai napon Szűz Máriát mint a Magyarok Nagyasszonyát is ünnepeljük. Tudjuk, hogy Szűz Máriát első szent királyunk hazánk védasszonyának kérte meg, ezért ajánlotta fel a Szent Koronát, amely nem csupán fejedelmi ékszer, hanem számunkra a magyar népet szimbolizálja. Legyen ő a Kárpát-medencében örökös oltalmunk, annak a népnek a védelmezője, amely annyi hanyattatás és küzdelem után is fennmaradt.

Már az első összefüggő nyelvemlékünk, a Halotti beszéd is, de még inkább az Ómagyar Mária-siralom is említi a Szűzanyát. A szövegbe beleszövedött a tatárjárás utáni magyar ember fájdalma. A különböző korokból számos siratóéneket maradt fenn, annak bizonyosságául, hogy a nép mindig fohászodott, és kérte a Szűzanya segítségét. A mohácsi csataterén életét vesztő Vásárhelyi Pál ferences szerzetes írta meg az Angyaloknak nagyságos asszonya kezdetű, ma is énekelt gyönyörű szép Mária-éneket. Nemzeti gyásznapunkra, az aradi vértanúk emléknapjára úgy is lehet emlékezni, ahogy az evangélikus Vachott Sándor, Petőfi Sándor barátja a kivégzés másnapján Ima országunk védasszo-

nyához című versében írta: „Hozzád kiáltunk fel, Szűz Mária / tekints magyar néped fájdalomra.” Aztán jöttek az újabb megpróbáltatások, az első és a második világháború. Erre az időszakra datálódik a nép lelkével azonos húron pendülő ének: Ó, nagymama, hazánk reménye. Majd érkezett 1956. Márai Sándor nem volt valami vallásos, de a forradalom hírére ájtott Amerikából, hogy megtegye népéért, amit lehet. De mire ideért Európába, leverték a forradalmat, és csak Rómáig jutott. Ott a Szent Péter-bazilikában imádkozott Michelangelo Piétája előtt. Ezt írja az Ima című elmélkedésében: „Minthogy az emberek e napokban nem tudnak válaszolni, az Istennel beszéltem. Azt mondtam: Isten, irgalmazz nekünk és könyörülj rajtunk. A hatalmas templomban csend volt. A kora reggeli órákban szinte senki sem tartózkodott a bazilikában. Ott álltam a Szűzanya térdén fekvő Krisztus szobra előtt, és megértettem valamit. Az Isten mindig felel, de mi ezt nem értjük rögtön.”

Nos, kedves Testvérek, sokszor állunk így mi is Isten előtt. Nem értjük a Jóistent. De egyszer majd megértjük. Minket ez sem tántorít el tőle, mert szeretjük őt nagyon. Bízunk benne és könyörgünk hozzá. Nemcsak személyes ügyeinket visszük elé, hanem azét a kontinensét is, ahol élünk. Sajnos tudjuk, hogy Európában nagy baj van. Szinte naponta hallunk terrorizmusról, lövöldözésekről, emberek meggyilkolásáról, lányok, asszonyok megerőszakolásáról – és most legutóbb a vírusról is. A Magyarok Nagymamája bennünket eddig megkímélt, és reméljük, ezután is meg fog kímélni. Köszönjük meg ezt is neki és a Jóistennek újból és újból! Köszönjük meg mindent, amit az elmúlt időszakban kaptunk. És kérjük – ha valódi bűnbánatra talán nem is jutottunk –, a Jóisten szándékunkat fogadja bűnbánat gyanánt.

Fekete Istvánnak van egy regénye, Gyeplő nélkül a címe. A történet szerint sétál egy ifjú pár. Felnéznek az égre. Azt mondja a férj: „Látod azt a halványkék csillagot? Azt a magyar néphagyomány Mária szemének nevezi. Aki abba belenéz, elfelejti a rosszat, és megnyugszik.” Bele akarunk nézni Mária szemébe. Azért járunk Máriapócsra, hogy tekintetünket rá is szegezzük, és elfelejtsük a rosszat, megnyugodjunk, lendületet kapjunk, többletet, valami pluszt, amellyel megint erőre kapunk, és Mária tekintetével nézzünk másokra és további életünkre is.

Kisap koromban búcsú alkalmával az volt a feladatunk, hogy egy kendővel letöröljük azt a képet, amelyet megcsókolnak az emberek a kegykép alatt. Akaratlanul is sok fohászt, kérést, hálát hallottam, amit ott az emberek elrebegtek. Egy tarkabarka, színes, bő szoknyás, piros papucsot viselő cigány asszony is megérintette ajkával a képet, és a maga egyszerű módján ezt mondta:

„Kezét csókolom, Szűzanya!”

Ezzel az egyáltalán nem magasztos köszöntéssel köszöntjük mi is a Szűzanyát:

„Kezét csókolom, Szűzanya, mindkét keziddel áldj meg minket, és segíts meg bennünket, hogy jó kéréseink teljesüljenek!

Minden reményünket beléd helyezük, Istennek szent Anyja, őrizd meg bennünket a te oltalmad alatt. Könyező pócsi Szűzanyánk, könyörögi érettünk! Amen.”

KÁNYÁDI SÁNDOR

Valami készül

Elszállt a fecske,
üres a fészke,
de mintha most is
itt ficserészne,
úgy kél a nap, és
úgy jön az este,
mintha még nálunk
volna a fecske.

Még egyelőre
minden a régi,
bár a szúnyog már
bőrét nem félti,
és a szellő is
be-beáll szélnek,
fákon a lombok
remegnek, félnék.

Valami titkon,
valami készül:
itt-ott a dombon
már egy-egy csósz ül:

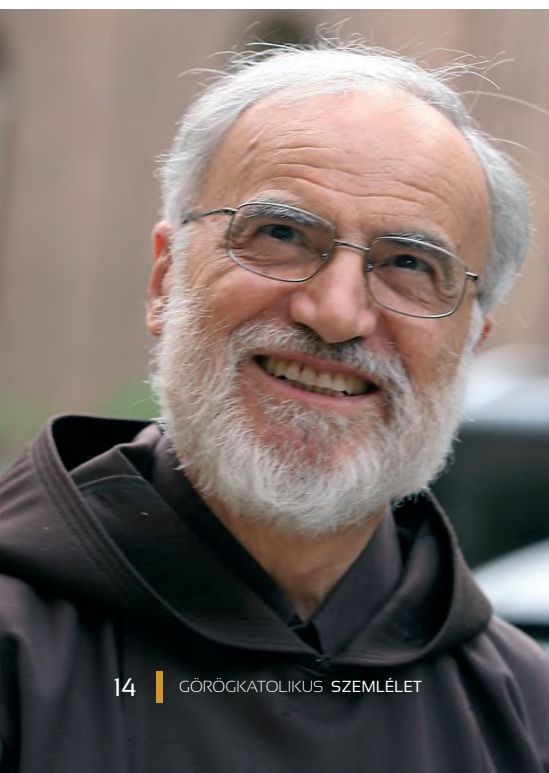
Nézd csak a tájat,
de szépen őszi.

Van Isten! És ez elég!

A Pápai Ház (a Szentatya és közvetlen munkatársai) minden évben tart adventi és nagyböjti elmélkedéseket a Redemptoris Mater pápai magánkapucináiban. Az alábbiakban a 2018-as első adventi elmélkedést olvashatjuk, melyet P. RANIERO CANTALAMESSA kapucinus atya tartott. A cím Assissi Szent Ferenc egyik utolsó mondása, melyet szenvedéssel teli időszakában mondott. Az elmélkedést Vértesaljai László SJ atya fordításában adjuk közre.

Legfontosabb dolog az Istennel való személyes kapcsolatunk

„Az egyedül fontos dologgal szeretnék most foglalkozni, vagyis az Istennel való személyes kapcsolatunkkal” – nyitotta meg beszédét a szónok, hiszen a „lélek az élő Istent szomjazza” (Zsolt 42,2). Napjainkban lázasan kutatunk az élet után idegen bolygókon, miközben nem vesszük észre a köztünk élő Istent. Pedig Szent Ágoston is int már bennünket: „Te velem voltál, de én még nem voltam veled.” Vegyük észre az Isten jeleit, kopogtassunk az ajtaján, hiszen ezt maga Jézus kéri tőlünk. A szónok Avilai Szent Teréz híres mondását idézte: Semmitől ne félj, semmi meg ne retentsen. Minden elmúlik. Egyedül Isten marad ugyanaz... Ha Isten a tiéd, semmi nem hiányzik: Isten egyedül elég!”

Figyeljünk a konkrét dolgokra!

A Szentírás, főként a zsoldárok világa meg nem szűnően int arra, hogy keressük az élő Istent, aki után testünk és lelkünk úgy eped. Ebben a keresésben sajátos módon a dolgok, a tárgyak, a dolgok segítenek bennünket. Hitünk e lázas keresésben nem az eszméktől kap választ, hanem az élő Istenre vágyakozik, őt felfedezni nem elvonatkoztatás, hanem valóság. A szónok idézte Sartre, az ateista filozófus tapasztalatát, aki egy gesztenyefa alatt fedezi fel egyáltalán a létezését, amint megpillantja annak gyökereit. Isten konkrét valóságának észrevételében a konvertiták példái segíthetnek, mint a 23 éve elhunyt André Frossardé, aki meggyőződéssel vallotta, hogy Isten nincs, nem létezik. Míg nem belép egyszer egy templomba, ahol két imádkozó embert lát. Az egyik maga elé mormolja a szót, „lelki élet”, mire a hitetlen ember lelkében mint egy lavina zúdul át Isten létének a bizonyossága. Kitér a templomból, ahol barátja riadtan kérde: Mi történt veled? André Frossardé válaszol: „Katolikus vagyok!” Majd kevéssel később pontosításként hozzáteszi: „Apostoli és római katolikus.”

Az égő csipkebokor tapasztalata

Észrevétel! – hangsúlyozta az Isten személyes létezésének elérési módját Cantalamessa atya. Észrevenni a jelenlétét, ahogy Mózes a pusztában találkozott az Istennel az égő csipkebokornál (Kiv 3,1k). Sarutlanul kell megközelíteni az Isten-jelenlét helyét, mire az Isten maga mutatkozik be. Az „Én vagyok, aki vagyok” ismert formula helyett azonban az eredeti szöveg így szól: „Én vagyok, aki itt vagyok, aki számodra vagyok.” A gesztenyefa gyökerének, a lelki élet Istenségének a tapasztalata a je-

lenlét megtapasztalása, a jelenlét megérezése. Az egyházatyák között a görög Nisszai Szent Gergely Isten ismeretéről úgy tanít, mint Isten jelenlétének a megérezéséről. A Pápai Ház szónoka ismét zsoldárvershez folyamodott, mely Istent egyszerűen sziklának mondja: „Az Úr az én sziklám” (Zsolt 18,3). Ez a konkrét és merész hasonlat az egész kinyilatkoztatást átszövi, és többnyire nem is hagyta meg eredeti formájában, hanem körülírták: oltalom, menedék, üdvösség. De a szikla éppen nem egy elvont fogalom, hanem tapasztalható, konkrét valóság. Ha pedig Isten szikla, akkor nekünk sziklamáshoz kell lennünk! – szögezte le a szónok.

Van Isten, és ez elég nekem!

Végül Cantalamessa atya saját rendi hagyományából merített egy szép gondolatot. Szent Ferenc élete végén sokat szenvedett attól, hogy rendtársai eltértek attól az úttól, amit számára az Úr kijelölt. A lélek sötét éjszakáit élte meg, míg nem hallja az Isten szavát: „Talán téged tettelek meg az én rendem pásztorának? Ne gyötrődj, még ha csak három testvérré sorvadna a rend, segítségem állandóan megmarad.” Ferenc erre így kiáltott: „Van Isten, és ez elég nekem!” Tanuljuk meg elismételni ezeket az egyszerű szavakat! – kérte elmélkedése végén a kapucinus szónok: Van Isten, és ez elég nekem!

POLGÁRI LÁSZLÓ

Adventi gondolatok

Ha egy ünnepre készülünk, érdemes megnézni, hogy mi volt a helyzet a világban Jézus Krisztus születésekor. A római légiók innen a Dunántúlról éppen ekkor indultak a mai Csehország meghódítására. Nem sokkal ez előtt igázták le a germánokat, és rohanták le Egyiptomot. Róma urai dőzsöltek, a tömeg azonban éhezett. A birodalom 50 millió lakosából 40 millió rabszolga volt. Nyomor, szenvedés az egyik oldalon, hitetlenség és pazarló fényűzés a másikon.

Ma sincs másképp. Rengeteg az elnyomott, a szükségét szenvedő a világ egyik részén, és a gazdag, a fényűzően élő a másikon. Lelki nyomor, tudatos megtévesztés, nyereség- és hatalomvágy lett divatos korunkban. Két ügyvéd találkozásáról olvastam a következő párbeszédet. Egyikük karácsonyfával siet hazafelé. A másik kérdezi: Te még hiszel ebben? Tudod, a gyerekek miatt kell – válaszolja a másik. Szegény, azt gondolja, hogy a hit és a szeretet pótolható plafonig érő karácsonyfával!

Mi kell akkor karácsonyra? Szent Pál apostol az ehezusiakhoz írott levélben ezt írja: „Ébredj, te álmos, támadj föl holtodból, mert Krisztus rád ragyog!” Advent = Ébresztő! Isten bekiabált karácsonykor a pálya szélére az étellel játszadózó embereknek: ébredjétek! Nem ezért van az élet! Persze tette mindezt a maga bölcs, szelíd módján. Elküldte hozzánk a Fiát, apró gyermekként. Ő ébreszt minket – szeretetről, szelidségről elfeledkezett embereket – a mosolyával.

Mit mond a betlehemi jászolban Isten Jézus Krisztus születésével? „Ember! Mindennél jobban szeretlek! Lásd, még a Fiamat is rád bízom. Fogadjátok, hallgassátok szeretettel, és kövessétek tanítását. Fogjátok meg a kezét, és ő felemel titeket az örök élet magasába!” Aki megértette és komolyan vette a történelem során Isten karácsonyi üzenetét, annak gyökeresen megváltozott a gondolkodása és az élete.

Szent Lőrincről írják, hogy amikor a pogány bíró kínzásokkal arra akarta rávenni, hogy adja elő az egyház rejtett kincseit, egy kis időt kért. Elment, és odavezette a bíró elé a város szegényeit. „Ime, itt vannak! – mondta. – Ők az egyház kincsei.” Szent Cecília – gazdag római polgárként – felszabadította rabszolgáit. Egenrangú emberként bánt velük. Vele laktak palotájában, ő pedig együtt dolgozott velük a földeken. Egy olyan korban, amikor egy előkelő rómainak a szegénység, a betegség és a munka a legnagyobb szegény volt.

Hogyan lehet elérni ezt a lelkületet? ADVENT = BÖJT.

Néhány meghatározás a keleti atyáktól a böjt lényegéről:

Szent Bazil: Ádámon keresztül minden embernek szólt a figyelmeztetés: Ne egyél a jó és rossz tudás fájáról! Nem tartotta ezt be, és mi sem mindig. A böjt első feladata: vissza az eredeti szabályhoz – mindig, minden élethelyzetben megkérdezni az Urat: Jó ez nekem, Istenem? A böjt nemcsak megtartóztatás az ételtől, hanem megtartóztatás a szemek járásától is. A helytelen kívánságok eltértenek minket a helyes úttól. Válogassuk meg, hogy mit nézünk, hallgatunk, olvasunk. A jót vegyük észre és tegyük szóvá a böjt időben.

Aranyszájú Szent János: A madár sem tud repülni szárnya nélkül. A böjt sem folyhat ima és irgalmasság nélkül. Az ész tudatos munkája és a lemondás kevés. Ima és megbocsájtó, felemelő, esélyt adó szeretet is kell. Ne hanyagold el a munkát. Ahol tettek vannak, ott van a jutalom is!

Szent Makáriosz: Aki nem tesz jót másokkal – baráttal vagy elenséggel –, azt elítélik, mint a talentumát elrejtő szolgát.

Lépcsős Szent János: Ne csodálkozz, hogy mindennap elesel. Ne hagyj abba, állj fel bátran! Órangyalod becsüli és segíti küzdelmedet a jóért.

Szír Szent Izsák: Aki alázatos – bár megsértették –, nem habrodik fel, s nem szól semmit saját védelmére. Önuralom, szelidség és bölcs hallgatás a böjt hozadéka.

Hogyan változik meg az imádkozó és böjtölő ember hozzáállása a másik emberhez, karácsony felé haladva? Ha már így látjuk a másikat: „Ő igazán jobb ember nálam!” Így lassan – a másik megítélése helyett – felfedezi a másikban az értéket, és önmagát sem helyezi magasabbra, mint ahol Isten rendelte helye van.

Ilyen eredménnyel járjon mindannyiunk karácsonyi böjtölése.

Az adventi koszorú gyertyáinak egyre növekvő fénye jelezze nekünk a Krisztus hozta világosságot.

Az ima és a böjt segítsen jobban látni önmagunkat és társainkat!

Nagy Szent Joannikiosz atya

(November 4.)

Nagyon sokféleképpen lehet megélni a kereszténységet. Nyilván ebben közrejátszik mindenkinek a sajátos karaktere, neveltetése, környezete. De mennyire nevezhetjük magunkat jó keresztényeknek? Ha már Szent Benedek a 6. században azt írja Regulája végén, hogy bár törekednek a krisztusi életre, szinte középszerűek a 3-4. század szerzeteseinek, remetéinek buzgóságához képest – akkor mit mondjunk mi magunkról a 21. században?

Még ha az átlagkeresztény igyekszik is az isteni és egyházi tanítás és erkölcs szerint élni, bizonyos szenteknek az életpéldája, akik teljesen az imádságnak adták át magukat, teljesen idegen számára, esetleg felöltik benne az a gondolat, hogy ezek az emberek „nem voltak jók másra,” alkalmatlanok voltak a „normál” világi életre. És ezzel akár fel is mentik magukat az alól, hogy Istenhez közelebbi életet éljenek.

Mások akár az Egyházon belül is a tevékenységre, a szociális-karitatív munkára, különböző csoportok, szervezetek, programok szervezésére helyezik a hangsúlyt. Valóban, ezek fontos dolgok, részei az Egyház küldetésének. De ha nincs mögötte egy, az átlagosnál mélyebb, kitartó és folytonos imádság, ezek az „egyházi művek” előbb-utóbb kiüresednek, felszínessé válnak, és – sajnos – a kétszínűség felé vezetnek. Mert úgy hirdetjük Isten ígését, hogy közben valójában nem hallgatjuk őt.

A mai környezetben szeretünk mindent készen kapni, vagy a lehető leggyorsabb, legkényelmesebb, leggazdaságosabb módon megszerezni. Ez a világi mentalitás azonban teljesen összeegyeztethetetlen az Istennel való kapcsolattal és általában a hit dolgaival. S talán az Egyház legnagyobb problémája is az, hogy a sokféle buzgóság, kezdeményezés stb. ellenére hiányzik az Isten iránti „lángoló szeretet”. Nagy Szent Joannikiosz pontosan ennek a lángoló szeretetnek a példája, ami ugyan hosszú éveken át tartó magányt, imádságot és elmélkedést, a világtól való elfordulást jelentett, de pont ez alapján lehetett később áldás az egyes emberek és a világ számára.

Szent Joannikiosz a kis-ázsiai Bithüniában született 752-ben. Szülei igen szegények voltak, így nem tudtak gondoskodni a tanítástól sem. Gyerekkorától a család szarvasmarhát gondozta – ez volt az egyetlen vagyonuk –, de már ekkor hajlott a magányra, az imádságban való elmélyedésre.

Az ikonromboló Izauri Leó (más források szerint V. Konstantin) császár idejében a bolgárokkal való háborúhoz a városokból és falvakból besorozták a fiatalokat, köztük Joannikioszt is. Társai csodálták nemcsak nemes természetét, de rendkívüli bátorságát is, amellyel honfitársaiért harcolt, és félelmet ültetett az ellenség szívébe. Többször kitüntették hőstetteiért – parancsnokai és maga a császár is. Hat évig harcolt a seregben, de lelkére súlyosan nehezedett ez a világi dicsőség. Egyes források szerint ekkor tudatlanságában még ő maga is elvetette az ikonok tiszteletét.

Végül otthagya a katonaságot, vágyott a magányra, hogy a világi dicsőség helyett Isten dicsőségéért harcolhasson szívében. Találkozott egy szerzetessel, és tanácsára először a bithüniái Olymposz hegyén lévő monostorba vonult két évre, de előtte figyelmeztette, hogy hiába sanyargatja testét, amíg a szent ikonok tiszteletére nem tér vissza. Joannikiosz szigorú bűnbánatot tartott, és tény, hogy a későbbiekben kapcsolatban állt a kor legnagyobb

szensteivel: Sztudita Szent Tivadarral és Szent Metód konstantinápolyi pátriárka hitvallóval. A monostorban elsajátította a szerzetesi szabályokat és az engedelmisséget, megtanult írni és olvasni, és megtanult harminc zsolnárt kívülről.

Isten rendeléséből hosszú éveket töltött remeteségben, éjjel-nappal imádságban és zsolnározásban. Minden zsolnártvers után betoldott egy rövid fohászt, ami tőle származik, és amit mi is mondunk az esti zsolozsmában: „Reménységem (bizodalمام) az Atyaisten, menedékem a Fiúisten, védelmezőm a Szentlélek Isten. Szentháromság, dicsőség néked!” Egy idő után megkapta a szerzetesi tonzúrát, különböző monostorokban élt, megtanulta kívülről a teljes zsolnároskönyvet, végül az Antidiosz-monostorban telepedett le. Hetven évet töltött aszketikus életben.

Isten kegyelméből elnyerte a jövő látásának adományát, és számtalan csodát tett. Levitált imádság közben, láthatatlanná tudott válni, és másokat is láthatatlanná tudott tenni az emberek előtt. Egy alkalommal görög foglyokat vezetett így ki a börtönből. Tűz és méreg nem árthatott neki, ördögi behatástól szabadított meg szenvedőket, és számtalan embert vezetett tanácsaival és imádságával az üdvösségre. Előre látta halála napját is. 846-ban, 94 éves korában tért meg az Úrhoz.

EGRI TIBOR

A királyi menyegző példabeszédének margójára

„A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki menyegzőt rendezett a fiának. Elküldte szolgálait, hogy szóljanak a meghívottaknak, jöjjenek a menyegzőre! Azok nem akartak jönni. Erre más szolgálkat küldött: Mondjátok meg a meghívottaknak, hogy a lakomát előkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat leölettem, minden készen van, gyertek a menyegzőre! Azok nem törődtek vele, az egyik a földjére ment, a másik meg az üzlete után nézett. A többiek a szolgálknak estek, összeverték, sőt meg is ölték őket. A király ennek hallatára haragra lobbant. Elküldte csapatait, a gyilkosokat felkoncoltatta, városaikat pedig fölégette. Aztán így szólt szolgáljaihoz: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. Menjetek ezért ki az útkereszteződésekre, s akit csak találtok, hívjátok meg a menyegzőre! A szolgálk ki is mentek az utakra, és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, jókat, gonoszokat egyaránt. A menyegzős terem megtelt vendégekkel. Amikor a király bejött, hogy lássa a vendégeket, észrevett egy embert, aki nem volt menyegzőre öltözve. Megszólította: Barátom, hogy kerültél ide, amikor nem vagy menyegzőre öltözve? Az elnémult, a király pedig megparancsolta a szolgálknak: Kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségbe. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz. Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.” (Mt 22,2–14)

Gyermekkorom legszebb élményei közé tartozik a szombat reggeli bevásárlások emléke. Tisztán emlékszem, amikor édesanyám megkért, hogy mint komoly, meglett férfiember, sétáljak már el a „kiszoltba” a reggelihez friss kenyeret venni. Büszkén és felelősségteljesen indultam útnak, tudván, hogy a családom reggelijének a sorsa az én kezemben van. Gondosan választottam ki a legropogósabb kenyeret, majd a jól végzett munka örömevel indultam haza.

Ám a hazafelé vezető úton megtörtént a baj: nem tudtam ellenállni az ínycsiklandóan illatozó kenyér csábításának! Körbenéztem, hogy

nem lát-e valaki, és nagyot haraptam a kenyér serclijébe. Csodálatos íze volt! Puha, meleg és mégis ropogós. Miközben az ízét élveztem, jutott eszembe a felismerés – hogyan fogom ezt otthon megmagyarázni. És jutott eszembe számtalan „szebbnél szebb gondolat,” ám egyik sem volt megnyugtató és legfőképpen igaz. Így amikor hazaértem, lehajtott fejjel és szégyenkezve tettem vallomást: „Anyá, én beleharaptam a kenyérbe!” A válasz azonban engem is meglepett: dorgálás helyett édesanyám levágta a kenyér másik végét is, és nekem adta! „Tessék, fiam – gyermekkoromban én is a serclit szerettem a legjobban, és mindig beleharaptam a végébe!”

Ilyen jól még soha nem esett a kenyér! És miért? Mert akkor és ott, gyerekfejjel, megsejtettem valamit Istenünk gondviselő szeretetéből – egy egyszerű bevásárláson keresztül! Hiszen Isten feladatot ad. Nem azt, hogy kenyeret hozunk, hanem hogy táplálék, kenyér legyünk a ránk bízottaknak. Eledel az éhségben, ital a szomjúságban. Nem magunkat kell szétoztani, hanem őt, az élet kenyerét. És menyegzőre hív, ahogy tette az evangéliumi példabeszéd királyembere is. A lakomán pedig a legnemesebb eledelt szolgálja fel: önmagát! Az élet örök kenyerét, az Oltáriszentséget. Teljesen, egészen és visszavonhatatlanul.

Visszautasíthatom a meghívást. Kereshetek és találni is fogok kifogásokat. Azok mindig vannak. Fejemre húzhatom a párnámat, felhangosíthatom a tévét, hogy ne halljam a harang hívogató hangját. Azonban így önmagam leszek szegényebb, és talán a legszegényebb. Mert nem ehetem az élet kenyerét, és önmagam sem válok kenyérré! És nem tapasztalhatom meg, hogy mit jelent az, hogy valaki minden bűnöm és hibám ellenére is őszintén szeret, és megbocsát! Fogadjuk el a meghívást! Harapjunk bele az élet kenyérébe, hogy egész létünket átváltoztathassa a kenyér és a lakoma semmihez sem fogható, üdvhozó valósága!

A Nyíregyházi Egyházmegye honlapján
(nyirgorkat.hu) minden vasár- és ünnepnapon
hasonló, rövid elmélkedést olvashat
Lelki táplálék minden időben címmel.

Megtörettetés nélkül nincs csoda

LACZKÓ ZSOLT ATYA kereszthordozó gondolatai
a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén

Az alábbiakban Laczkó Zsolt görögkatolikus kórházlelkésznek a pap testvéreihez, barátaihoz és minden hívő emberhez szóló levelét olvashatjuk, amelyet a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepére fogalmazott meg.

Főtisztelendő Atyák, kedves Testvérek!

28 éve, amikor pap lettem, úgy éreztem: szeret az Isten. Most, hogy meghívott a keresztútjára, úgy érzem: végtelenül szeret az Isten. Augusztus 6-án fogalmazódott meg bennem mindez, papszentelésem évfordulóján. S idén, e napon, köszönet Kocsis Fülöp érsek atyának, egy díszeset is kaptam, nem csak a fájdalmas keresztet.

Valamilyik misztikusnál olvastam – eddig nem tudtam –, hogy Jézus a keresztúton, amikor háromszor is elesett annak súlya alatt, úgy esett el, hogy arccsontja is eltört. Ez is egyik értünk viselt szenvedése. Lehet, hogy az Úr megadta nekem arcának fájdalmát, mint az ő végtelen szeretetének ajándékát?

Már régóta végzem úgy a Szent Liturgiákat, hogy a kenyér, a Bárány, „aki megtörhető, de meg nem osztható, ki mindenkor eledelül szolgál, és soha el nem fogyasztható,” nemcsak Krisztus teste, hanem kicsit én is az Isten kezében, aki széttör, hogy táplálék legyek, és példammal erőforrás sokak számára... Ez a gondolat egybecseng papi jelmondatommal is: „Van itt egy fiú öt árpakenyérrel és két hallal” (Jn 6,9). Megtörettetés nélkül nincs csoda.

Novemberi műtétem után, január-februárban harminchárom sugárkezelést kaptam. Két hónapja egy implantátumlemez és csavarjait kellett kivenni az arcomból, mert állandó gyulladást, gennyes sipolyt okozott.

„Láttam a folyót, melyen mindenkinek át kell kelni, hogy Isten országába jusson. A folyó neve: SZENVEDÉS. Láttam a hajót, mely mindenkit átvisz a folyón. A hajó neve: SZERETET.”

(Keresztes Szent János)

Két hétre rá egy elhalt csontdarab került ki. Most újabb beavatkozás lesz. A sugárterápia miatt a beültetett szárcapocscsont is károsodott, egyik része az elhalás miatt kihegyesedett, és átszúrja a bőrömet. De még várnak rám a rekonstrukciós műtétek is.

Továbbra is derű, béke és öröm van a lelkemben. Úgy érzem, a papi élet, a pasztorális siker nem létezik a lándzsa meg a szögek nélkül. A szenvedésen keresztül alakít az Atya, Fiának képmására. Keresztre kell feszülnünk. Ez a szülés vagy a születés fájdalma. Szent II. János Pál pápától tanulom: bátorság kell szembenézni a viharokkal. Ő hősiesen viselte a betegségét. Visszautasította, hogy elrejtőzzön, soha nem tagadta testének gyengeségét. Ezzel is segített minden betegnek, akik tőle példát vehettek. Azok, akik szenvednek, méltók a tisztelőre. Össze kell törni, hogy ragyoghassunk. Krisztussal keresztre vagyunk feszítve (vö. Gal 2,20). „A hűséges szolga nem érzi sebeit, amikor szerelmesen szemléli az ő Királya sebeit” (Szent Bernát).

Talán annyira felszínesek lettünk, világiasak, hogy nem könnyű a testi szenvedés tanúságtételének igazságát megértenünk. Krisztus keresztje nem elmélet, hanem hihetetlen szenvedés és hihetetlen szeretet. Helytállás. Nincs papi szolgálat Krisztus keresztjében való osztozás nélkül. A szemlélődő és csendes Istenre figyelés alakít át, és ad erőt a terhek cipelésére. Az imádság, mely Isten gyermeki keresése. Egész életemben Istenről beszéltem, most Istennel beszélek. Persze fontos a tudás, a tudomány, a teológia, de a kincs nem a tudásban van. Az igazi kincs: a mi barátságunk Istennel. Isten nem okoskodás. Tanuljunk a szentek tapasztalatából, kudarcaiból is. „Bennem voltál, én meg kint... Velem voltál, én meg nem voltam Veled.” (Szent Ágoston: Vallomások, XVII. feje.)

Az a pap tudja az Istennel való találkozását másokkal is érthetően megosztani, aki bensővé tette életét. Semmi sem foglalhatja el az Isten, az imádság, az imádás helyét. Előbb az Isten keresni, majd az embert szolgálni... Ez egy döntés, egy jó döntés. (Vannak, akik sehogy se döntenek, vagy rosszul döntenek.) Így sejtethetjük meg megváltásunk nagy titkát, a Szent Kereszt dicsőséges és életet adó kegyelmét: „Atyám, úgy legyen, ahogy Te akarsz” (vö. Mk 14,36; Mt 26,39; Lk 22,42 és Jn 5,30).

Isten áldjon mindnyájunkat, és Szent Keresztjének erejével bátorítson bennünket igazi istenkeresésre és hiteles, tanúságtévő életre!

Alázatos szeretettel: **Zsolt atya**